

ROZWÓJ EMOCJONALNY

DZIECKA W WIEKU
PRZEDSZKOLNYM

Emocje

to „krótkotrwałe zjawiska
psychologiczne i fizjologiczne,

stanowiące skuteczny sposób przystosowania

się do zmiennych wymogów

środowiska”

Emocje

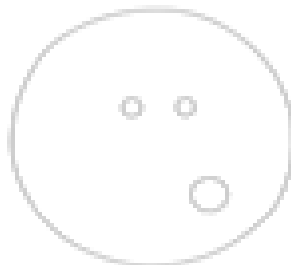
to reakcje człowieka na jego
własne zachowania

i własną sytuację życiową,

a także reakcje na osoby,
sytuacje i wydarzenia

zewnątrzne, które wpływają na

jego los.

W różnych okolicznościach

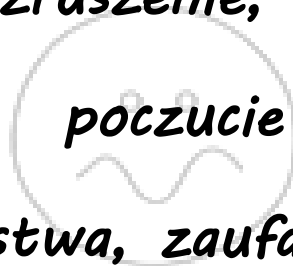
reakcje te wyrażają się poprzez

radość, wzruszenie, satysfakcję,

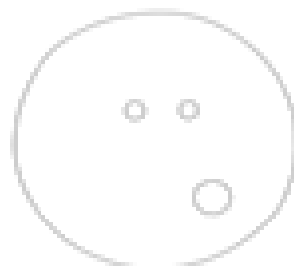
poczucie

bezpieczeństwa, zaufanie, pewność

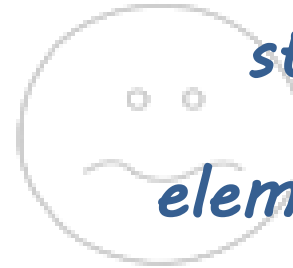
siebie, niepokój, wstyd, poczucie

winy, gniew, nienawiść...

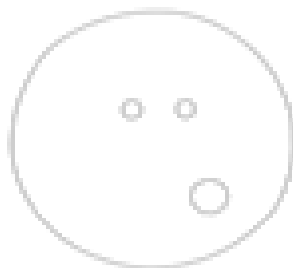

Formowanie sfery emocjonalnej

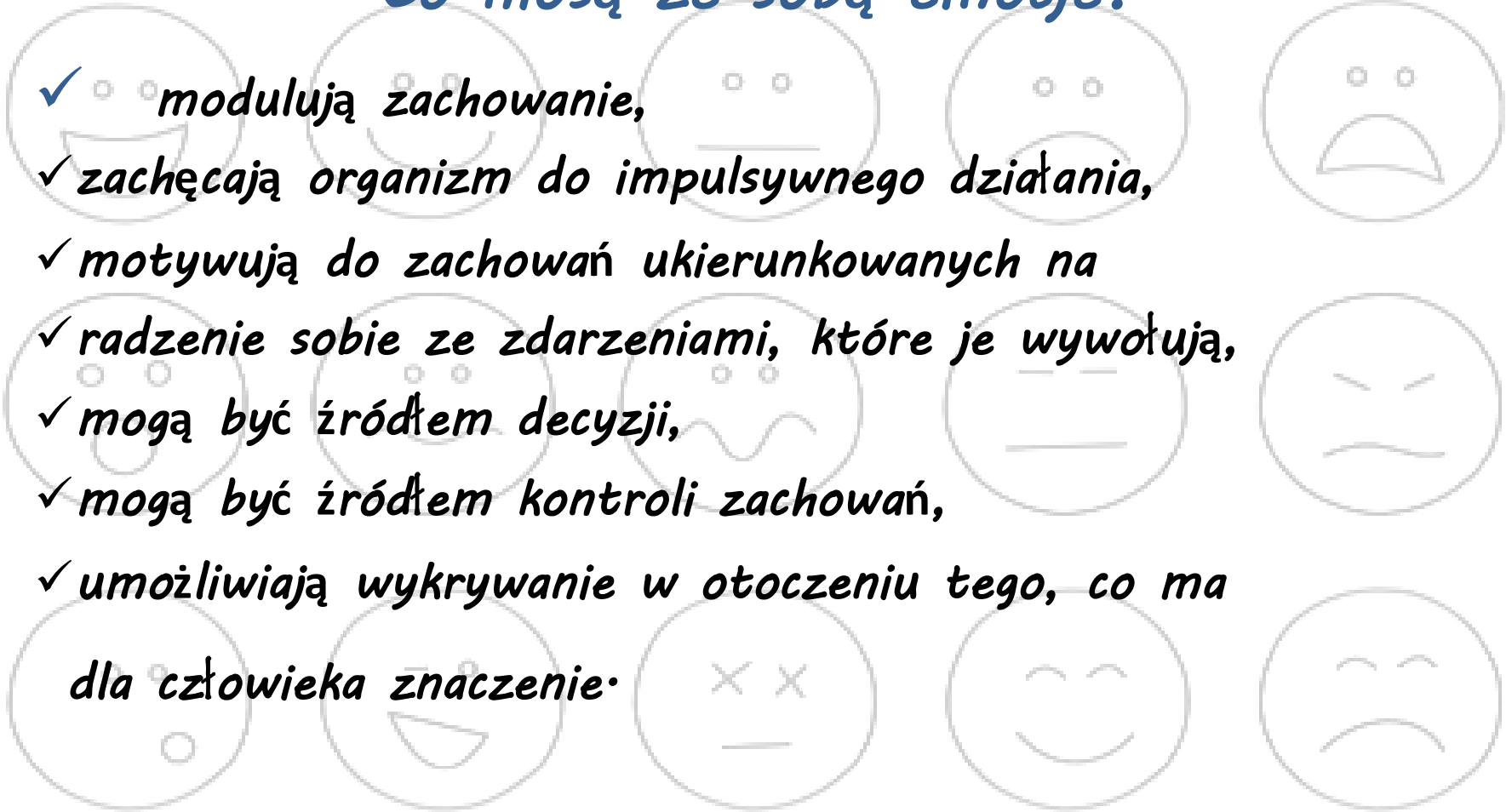
staje się istotnym

elementem wychowania.

Co niosą ze sobą emocje?

- ✓ modulują zachowanie,
- ✓ zachęcają organizm do impulsywnego działania,
- ✓ motywują do zachowań ukierunkowanych na radzenie sobie ze zdarzeniami, które je wywołują,
- ✓ mogą być źródłem decyzji,
- ✓ mogą być źródłem kontroli zachowań,
- ✓ umożliwiają wykrywanie w otoczeniu tego, co ma dla człowieka znaczenie.

Rozwój emocjonalny dzieci w wieku przedszkolnym

Rozwój emocjonalny dzieci w wieku przedszkolnym

*w stosunku do wcześniejszych faz rozwojowych,
cechuje się wzbogaceniem i zróżnicowaniem życia*

uczuciowego. Związane jest to zarówno z

*dojrzwaniem układu nerwowego, jak
i z wpływem oddziaływań środowiskowych.*

Rozwój emocjonalny dzieci w wieku

przedszkolnym

Prawdziwy rozkwit uczuć ich bogactwo przypada na okres
przedszkolny.

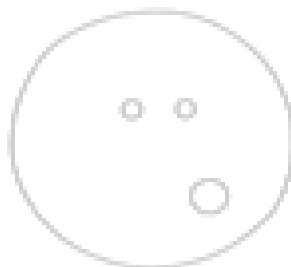
W tym wieku dziecko przeżywa takie uczucia jak zazdrość,
gniew, strach, lęk, radość, przyjemność, sympatię,

zmartwienie, ciekawość. Zaczynają także kształtować się
uczucia społeczne, moralne, estetyczne i intelektualne.

*Cechy
charakterystyczne*

rozwoju

emocjonalnego

Dziecko trzyletnie

*Jest towarzyskie, kochające, przyjazne, ugodowe
i łatwo ulega sugestiom innych.*

Z łatwością przyjmuje relacje i cechy charakteru osób dorosłych.

*Przed ukończeniem czterech lat objawia wstydem, brak
pewności siebie, okazuje nieśmiałość, obraźliwość*

i nerwowość.

Dziecko czteroletnie

Jest ufne, demonstruje duże poczucie pewności siebie,

wykazuje ciekawość, skuteczność i wytrwałość

w działaniu. Dość dobrze panuje nad własnymi

emocjami. Traktowane poważnie, rozwiązuje

problemy, kierując się rozsądkiem. Posiada

utrwalone standardy zachowań przyjętych od

rodziców i bliskich.

Dziecko pięcioletnie

Demonstruje pewność siebie, bywa zarozumiałe, lubi się popisywać, niekiedy stosuje groźby, ale także

okazuje przyjacielskość i wspaniałomyślność.

Z determinacją dąży do tego by być najlepszym i z wytrwałością ćwiczy nowe umiejętności.

Potrafi dość dobrze panować nad emocjami, jest bardziej zrównoważone.

Dziecko sześćioletnie

Mniej stabilne emocjonalnie niż w wieku pięciu lat.

Bardzo szybko zmienia uczucia przyjaźni na wrogość.

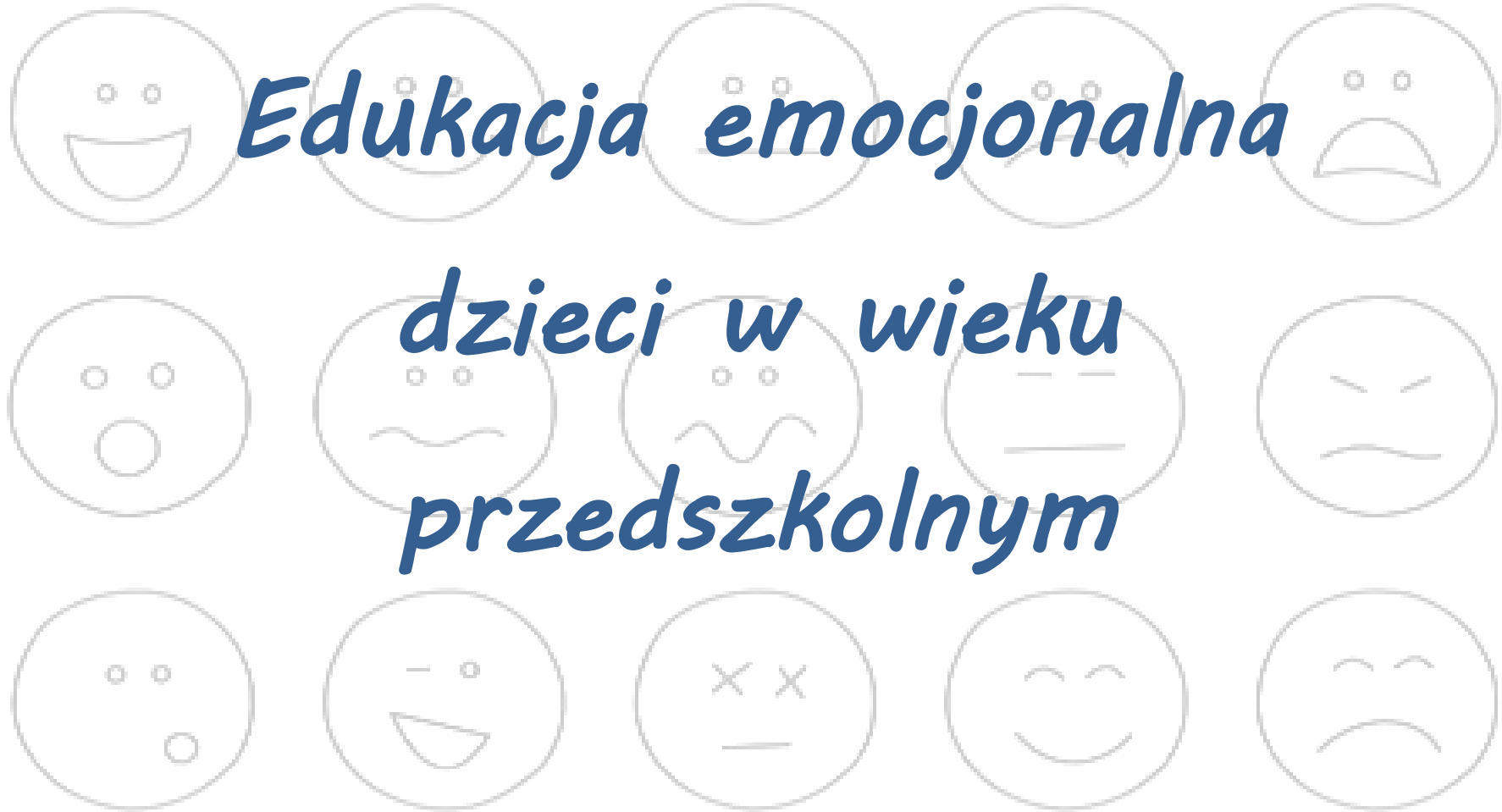
Wykazuje skłonności do egocentryzmu, skrupulatnego przestrzegania rytuałów, agresji, buntu i drażliwości.

Potrafi być kochające przyjazne i z entuzjazmem

współpracuje z innymi. Ciekawe wszystkiego, co je otacza.

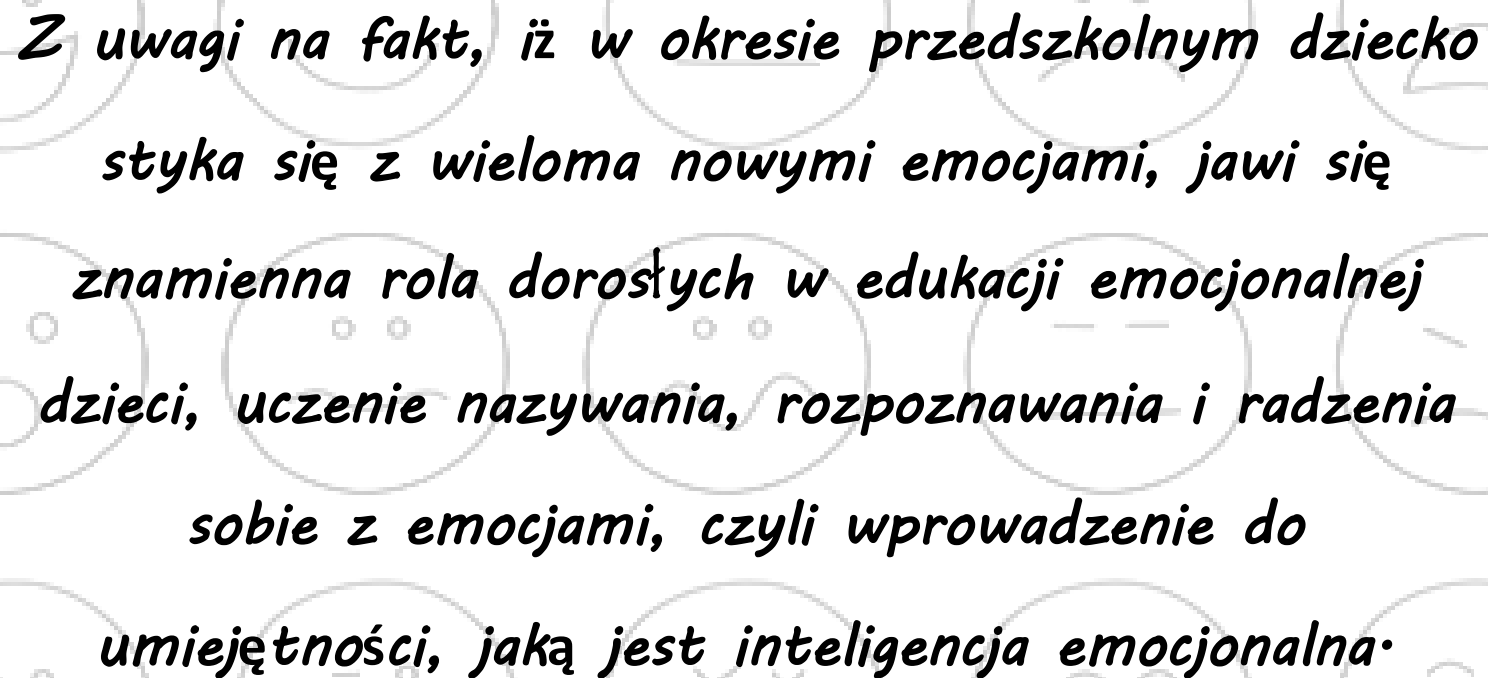
Z trudem akceptuje brak własnego sukcesu i niełatwo

pokonuje frustracje.

Edukacja emocjonalna

*dzieci w wieku
przedszkolnym*

Z uwagi na fakt, iż w okresie przedszkolnym dziecko styka się z wieloma nowymi emocjami, jawi się znamienna rola dorosłych w edukacji emocjonalnej dzieci, uczenie nazywania, rozpoznawania i radzenia sobie z emocjami, czyli wprowadzenie do umiejętności, jaką jest inteligencja emocjonalna.

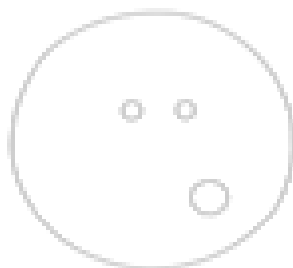
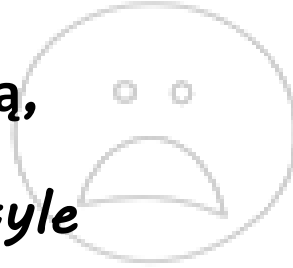
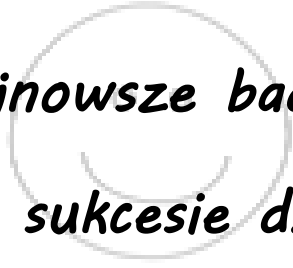
Edukacja emocjonalna dzieci w wieku

przedszkolnym

Zadaniem przedszkola jest przygotowanie dziecka do podjęcia nauki w szkole. Przejście z przedszkola do szkoły jest dla dziecka bardzo ważnym krokiem. To przekroczenie pierwszego progu edukacyjnego.

Wychowując dzieci przedszkolne zgodnie z zasadą i regułami inteligencji emocjonalnej możemy w znacznym stopniu wpłynąć na przyszłe osiągnięcia dzieci w szkole.

*Najnowsze badania jednoznacznie stwierdzają,
że o sukcesie dziecka w szkole decyduje nie tyle
nadzwyczajna umiejętność czytania czy
znajomość faktów, ile zbiór cech emocjonalnych
i społecznych.*

O sukcesie dziecka w szkole decyduje :

- pewność siebie i ciekawość,*
- wiedza o tym, jakiego zachowania oczekuje się od niego i jak ma powściągnąć impuls, aby nie zachować się źle,*
- umiejętność czekania, stosowanie się do wskazówek i zwracanie się do nauczycieli po pomoc*
- zdolność wyrażania swoich potrzeb w kontaktach z innymi dziećmi.*

Przygotowanie dzieci do przyszłego życia

wymaga od nas, abyśmy pomagali im rozwijać:

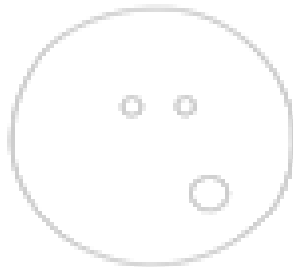
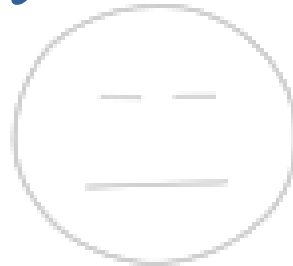
- *pozytywne poczucie własnej wartości*
- *zaufanie do swoich możliwości*
- *samodyscyplinę,*
- *umiejętności z zakresu inteligencji emocjonalnej, społecznej*
- *poczucie odpowiedzialności, które pozwoli im wzmocnić wszystkie te cechy.*

Zaburzenia emocjonalne

u dzieci

A.H. Chapman wyróżnia syndromy zaburzeń

emocjonalnych tj.:

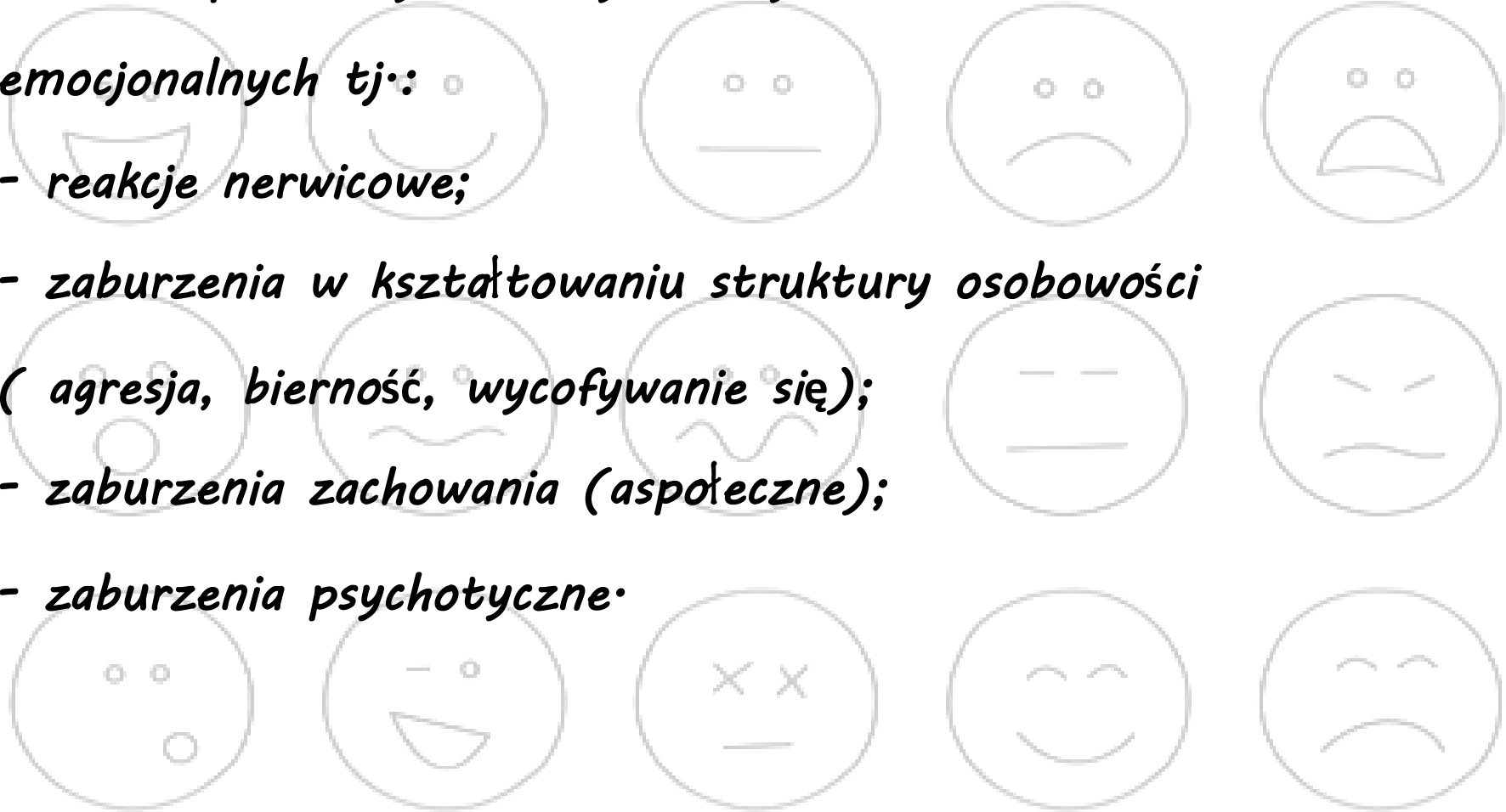
- reakcje nerwicowe;

- zaburzenia w kształtowaniu struktury osobowości

(agresja, bierność, wycofywanie się);

- zaburzenia zachowania (aspołeczne);

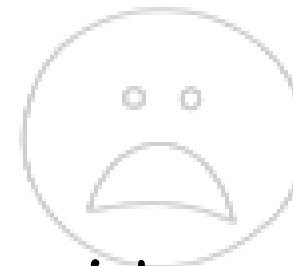
- zaburzenia psychotyczne.

Dzieci nerwicowe

U dzieci nerwicowych główną przyczyną powstawania choroby są urazy psychiczne np. traumatyczne przeżycia, które wywołują zaburzenia normalnego funkcjonowania. Lęk jest podstawowym objawem i źródłem nerwicy. Jest to silny stan napięcia charakteryzujący się poczuciem zagrożenia, bezradności, niepokoju i bezsilności.

Dzieci nerwicowe

Częstą postacią lęków są lęki nocne.

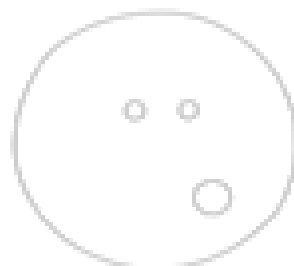
Dziecko budzi się w nocy, krzyczy, a rano nie pamięta

całego zdarzenia.

Dzieci, u których występują lęki nocne są nadwrażliwe,

zestresowane, skłonne do płaczu.

Dzieci nerwicowe

Moczenie mimowolne jest najczęstszym rodzajem zaburzeń dziecięcych. Polega ono na mimowolnym

oddawaniu moczu podczas snu.

Występuje częściej

u chłopców niż u dziewcząt. Innymi typami

*symptomu są : lęki, drażliwość, pobudliwość
psychiczna, brak porozumienia z grupą rówieśniczą,
niechęć do nauki.*

Dzieci nerwicowe

Kolejnym symptomem są zaburzenia łaknienia, które występują u 2/3 dzieci w wieku od 2 do 5 lat.

Jest on skutkiem ciągłego namawiania dziecka do jedzenia, przymuszania, zabawiania podczas posiłku.

Częstym powodem odmowy jedzenia przez dzieci

jest podawanie mu takiego rodzaju pokarmu, którego ono nie aprobuje. Przymuszenie prowadzi do reakcji obronnych i odmowy.

Dzieci nerwicowe

Jąkanie jest jednym z częstszych zaburzeń mowy u dzieci.

Może pojawić się nagle pod wpływem urazu psychicznego, bądź w efekcie długotrwałych sytuacji stresowych.

Terapia powinna polegać na pracy z samym dzieckiem - obniżać stan napięcia emocjonalnego i podwyższać wiarę we własne siły.

Dzieci nerwicowe

*Tiki są objawami nerwicowymi, których podłoże tkwi
w silnych przeżyciach urazowych wywołanych*

sytuacjami konfliktowymi.

*Powstają między 5 a 12 roku życia. Są to mimowolne
wyładowania ruchowe różnych grup mięśniowych,*

nie podlegające świadomej kontroli.

Dzieci zahamowane psychoruchowo.

Są to dzieci lękowe z obniżoną aktywnością

*i trudnościami w nawiązywaniu kontaktów
z otoczeniem.*

*Dzieci zahamowane emocjonalnie często spotykały się
z krytyką i ośmieszaniem, a także z karami
fizycznymi.*

Dzieci zahamowane psychoruchowo.

*Takie zdarzenia były przyczyną wycofania z kontaktów,
izolacji, trudnościami w wyrażaniu uczuć.*

*Swym zachowaniem nie sprawiają kłopotów
wychowawczych, pozostają niezauważone, a ich
cierpienie nie jest dostrzegane.*

*Najważniejsze jest aby dziecko zahamowane miało
poczucie bezpieczeństwa oraz akceptację ze strony
bliskich mu osób.*

Dzieci obojętne uczuciowo

Są to dzieci, które nie potrafią nawiązać kontaktów uczuciowych z dorosłymi i rówieśnikami.

Mimika twarzy tych dzieci jest mało ekspresyjna.

Dziecko nie umie współodczuwać radości i smutków innych osób.

Dzieci obojętne uczuciowo

*Zarówno rodzice jak i rodzina często nie zapewniają
dziecku zaspokojenia potrzeby miłości i*

przywiązania.

*Nie nawiązywanie kontaktu emocjonalnego z innymi
jest więc reakcją obronną przed kolejnym*

odtrąceniem.

*Na takie sytuacje narażone są przede wszystkim dzieci
z domów dziecka.*

Dzieci nadpobudliwe

Nadpobudliwość u dzieci spowodowana jest przewagą procesów pobudzenia nad hamowaniem.

Dzieci nadpobudliwe szybko męczą się wykonywaną pracą i są niewytrwale w działaniu.

W stosunku do dzieci nadpobudliwych trzeba jasno sprecyzować wymagania, ale także być spokojnym i cierpliwym.

Dzieci nadpobudliwe

*Rozkład dnia dziecka powinien być zaplanowany
i zorganizowany, aby nie doświadczyło nudy*

lub zbyt wielu chaotycznych bodźców.

*Dorośli powinni wspierać i zachęcać do
wykonywania różnych zadań oraz pomagać*

w przezwyciężaniu trudności.

Dzieci agresywne

*Chłopcy wykazują więcej zachowań
agresywnych niż dziewczynki przez całe*

*dzieciństwo i ta różnica poziomu agresji jest
widoczna w wieku 2 lat.*

*Liczba wybuchów gniewu u dzieci znacznie
spada w 2 roku życia, jednak dla dziewczynek
ten spadek jest dużo gwałtowniejszy.*

Dzieci agresywne

Zachowania agresywne możemy podzielić na agresję fizyczną lub werbalną.

Agresja fizyczna to bezpośrednio zadawanie bólu innym osobom, natomiast agresja werbalna przejawia się w arogancji, skarżeniu, przezywaniu

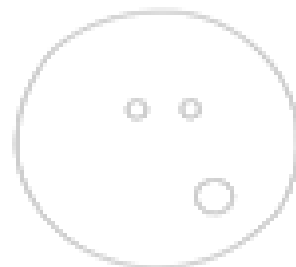
itp. Agresja jest reakcją na frustrację, to zachowanie naśladowcze lub instrumentalne jeśli służy dziecku do realizacji jakiegoś celu.

Przyczyny zaburzeń

emocjonalnych u dzieci.

1. Konflikt między rodzicami (dzieci wykazują gniew i agresję w stosunku do rodziców jak i innych dzieci);

2. Zaburzenia psychiatryczne u rodziców - lęki, zaburzenia anty społeczne (zwiększone ryzyko zaburzenia u dziecka);

3. Zaburzona relacja rodzic - dziecko;

4. Niepowodzenia przywiązania;

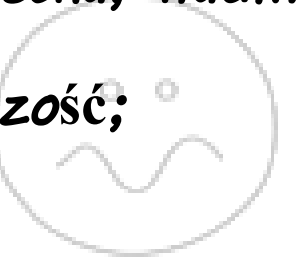
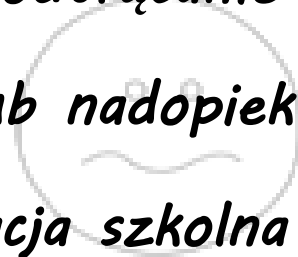
5. Ubóstwo;

6. Brak akceptacji dziecka ze strony rodziców,
opiekunów, rówieśników;

7. Unikanie, odtrącanie dziecka, nadmierne
wymagania lub nadopiekuńczość;

8. Zła sytuacja szkolna

(konflikt z nauczycielami będą z innymi
uczniemi)

Bibliografia:

1. Keith Oatley, Jennifer M. Jenkins: *Zrozumieć emocje*. Warszawa 2003.

2. Anna Kozłowska: *Zaburzenia emocjonalne u dzieci w wieku przedszkolnym*. Warszawa 1984.

3. H. Spionek: *Zaburzenia rozwoju uczniów a niepowodzenia szkolne*. Warszawa 1975.